

Yadda qalan müsahibələr

"Müəllimlər əzbərçiliklə şagirdlərdə müstəqil düşüncəni öldürürlər"

Xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadənin müsahibəsi

- Bəxtiyar müəllim, təhsilimizin indiki vəziyyətini necə qiymətləndirərdiniz?

- Narazı olmaq asandır, amma "necə olsun" sualına cavab vermək çətindir. Təhsilimizin indiki vəziyyəti qənaətbəxş deyil. Bunun bir çox səbəbləri var, mən onları sadalamaq istəmirəm, çünki hamıya məlumdur.

Amma hər şeyimiz pisdır və təhsilimiz də pis vəziyyətdədir, - demək də düz deyil. Mən bir çox xarici ölkələrdə olmuş və imkan tapdıqca onların təhsil sistemi ilə maraqlanmışam. Azərbaycanda orta təhsil alanlar ilə xarici ölkələrdə təhsil alanları müqayisə etsək, bir çox cəhətdən bizim üstün olduğumuz görünür.

Bilirsiniz, bizim təhsil sistemimizdə naqis cəhətlərdən olan əzbərçilik metodu var. Bu da müəllimlərin zərərli iş üsullarından biri sayılır. Həmin müəllimlər bilməlidirlər ki, əzbərçiliklə şagirdlərdə müstəqil düşüncəni öldürürlər. Şagird oxuduğu kitab haqqında müstəqil fikir yürüdə bilmir. Bu ondan irəli gəlir ki, bir çox müəllimlərimizin özləri müstəqil düşüncəni bacarmırlar. Bu, faciədir.

- Müəllimlərin son on ildəki intellektual səviyyəsi, şəxsi keyfiyyətləri sizi qane edirmi?

- Təəssüf ki, müəllimlərimizin əksəriyyətinin intellektual səviyyəsi çox aşağıdır. Onlar demək olar ki, mütaliə ilə məşğul olmur, öz üzvlərində çalışmırlar. Mən bunu dəfələrlə çıxışlarımda, yazılarımda demişəm...

- Qızların oğlanlardan ayrı təhsil almalarına necə baxırsınız?

- Buna təbii baxıram. Bizim vaxtilə qız, oğlan məktəblərimiz olub. O dövrün maarifpərvər ziyalıları, xanımları məhz həmin məktəblərin yetirmələri olmuşdur. Məncə, qızlar oğlanlardan ayrı təhsil alsalar daha məqsədəuyğun olar...

- Övladlarımızın tərbiyəsində əsas nəyə fikir verirsiniz? Onlara hansı dəyərlərin aşılanmasını tövsiyə edərdiniz?

- Birinci növbədə, onlarda vətən sevgisi oyanmalıdır. Gənclərimiz milli şüur aşılanmalıdır. Onlar adət-ənənələrimizə sədaqət, böyük-küçük yeri bilmək ruhunda tərbiyə edilməlidirlər.

...Dilimiz həqiqi mənada dövlət dili elan olunandan sonra bir sıra vəzifəli adamlar öz uşaqlarını, nəvələrini rus məktəblərindən çıxardıb Azərbaycan məktəblərinə verdilər. Onların məqsədi başqa şey idi. Gələcəkdə övladlarına yüksək vəzifələr qapdırmaq üçün belə edirdilər. Burada heç bir milli oyanışdan, şüurdan söhbət belə gedə bilməz. Hazırda isə vəziyyəti başqa cür təsvir edənlər, həmin "ayıqlar" təzədən öz uşaqlarını, nəvələrini Azərbaycan məktəblərindən çıxardıb rus məktəblərinə verirlər! Bu, buqələmunluqdur, simasızlıqdır!

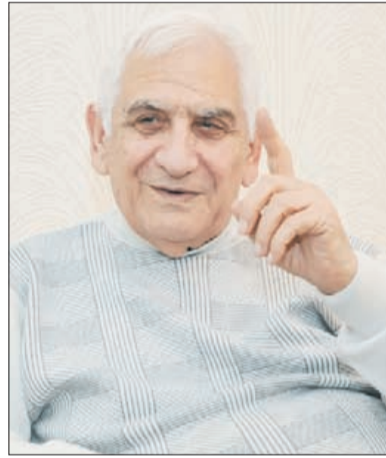
- Bəxtiyar müəllimin demək istədiyi son söz.

- Arzum budur ki, xalqımızın başına gətirilən dəhşətli faciələrə son qoyulsun. Gənclərimiz daha ağılla, səbrlə hərəkət etsinlər. Bizim buraxdığımız səhvləri gələcəkdə onlar təkrarlamasınlar. Tarixin bugünkü ibrət dərslərindən nəticə çıxarsınlar.

Müsahibəni apardı: Samirə KƏRİMOVA
"Azərbaycan müəllimi", 19 mart 1994-cü il

"Mir Cəlal Paşayev oğluna aldığı evi mənə verdi"

Xalq şairi Nəriman Həsənzadə ilə müsahibə

...Mənim demək olar ki, günüm onların ailəsində keçib. Hər dəfə onlara utandırım getməyə. Aradan 1-2 gün keçirdi. Bir də gördüm Mir Cəlal müəllim mənə zəng edir: "Nəriman, sən Bakıda yaşayırsan, niyə görünmürsən?". Bax ilk cümləsi bu olurdu.

Mir Cəlal müəllim mənə: "Şairliyini heç vaxt unutma" -

deyirdi. Ədəbi yaradıcılığımı yüksək qiymətləndirirdi. Mən onun aspirantı ola-ola Mir Cəlal müəllim özünəxas böyüklük eləyib özüm və şeirlərim haqqında bir neçə məqalə də yazdı. Mir Cəlal olmasaydı mən, bəlkə də, indi Xalq şairi olmazdım. Dediklərimi səmimi qəbul edin. Həyatda əldə etdiklərimin bəlkə də heç biri olmazdı. Mir Cəlal Paşayevlə tanışlığım mənim büsbütün həyatımı dəyişdi.

Bir yaşımnda atamı, 23 yaşında isə anamı itirmişəm. Mir Cəlal mənə sözün həqiqi mənasında atalıq edib.

Mənim həyatımda silinməz iz buraxmış bir hadisəni danışmaq istərdim. O vaxt Yazıçılar İttifaqı gənc yazarlar üçün yaşayış binası tikmişdi. Ev şəraitim çox acınacaqlı olsa da buradan mənə mənzil çatmadı... Bir gün adəti üzrə axşam Mir Cəlal müəllimlə getmişdim. Bu qayğıkeş insan mənə də götürüb Püstə xanımla birlikdə Yazıçılar İttifaqının birinci katibi, dostu Mehdi Hüseynin evinə getdik. Sözün düzü, özüm də bilmirəm mənə niyə aparıldılar. Mehdi Hüseyn Mir Cəlal müəllimin xətrini çox istəyirdi. Mir Cəlal Mehdi Hüseynə qayıtdı ki, bir xahiş gölmüşəm, Nəriman Həsənzadəni yəqin ki, tanıyırsan. Gənc istedadlı şairdir. Mehdi müəllim dedi ki, yaxşı tanıyıram. Yazdığı "Nəriman" poeməsindən verilən parçaları oxuyuram, əsər haqqında yazmaq fikrim də var. Amma qoy bitirsin. Mir Cəlal müəllimə bu söhbət xoş gəldi. Birdən qayıtdı ki, Nərimanın ev şəraiti olduqca acınacaqlıdır. Ona da ev lazımdır. Mehdi Hüseyn:

- "Nərimana da ev verəcəyik. İndi yox, gələndə dəfə. Qoy poemasını yazıb qurtarsın. İndi boş mənzil yoxdur", - söylədi.

Mir Cəlal müəllim birdən qayıtdı: - "Arifin (Mir Cəlal müəllimin oğlu) adını siyahıdan çıxart, Nərimanın adını yaz" - deyərək təkid etdi. Mehdi Hüseyn eynəyini düzəldib Mir Cəlalın üzünə baxdı. Mənim mənəvi atam olan Mir Cəlal müəllim: "Mən bu xahiş üçün sənə yanına gəlmişəm, Mehdi", - dedi. Həmin vaxt əslində Mir Cəlal müəllimin ailəsinə də ev lazım idi. Oğlu Arifi evləndirəcəkdə. Amma Mir Cəlalın və Püstə xanımın alicənablığı, ürəkgenişliyi sayəsində Arif müəllim üçün nəzərdə tutulan ev mənə verildi. Bax, qızım, Mir Cəlal müəllim belə bir ürəyin sahibi idi. Mir Cəlal Paşayev oğluna aldığı evi mənə verdi. Həyat yoldaşı Püstə xanıma da əsl bir xanım, xeyirxahlıq mücəssəməsi idi.

Mən onun sayəsində şəhərin Bakovet deyilən bir yerində gözəl bir evə sahib oldum. Yoldaşı ilə bizə qonaq da gəldi. Birinci dəfə evgördüsünə gələndə gözəl bir hədiyyə də gətirmişdilər. Ailəmlə, övladlarımla yaddaqalan, xoş günlərimizi məhz burada keçirmişəm. 50 ildir bu evdə yaşayıram. Mənzilimin ön gözəgəlimli yerində atamla bərabər, Mir Cəlal müəllimin də şəklini asmışam. Bu mənzildə onun müqəddəs ruhu var. Özü də heç vaxt etdiyi yaxşılıqları deməzdi. Bu da onun insani tərbiyə üsullarından biri idi...

Samirə KƏRİMOVA

"Azərbaycan müəllimi", 30 yanvar 2016-cı il

90 yaşlı qəzetin oxucusu

"Redaksiyaya hər dəfə gələndə özümü rahat hiss edirəm"

...Bu günlərdə oxucu auditoriyamızı nəzərdən keçirərkən hər bir əməkdaşımız üçün öziz olan sadıq oxucumuz, 90 yaşlı Yusif Qaziyevin yazıları diqqətimizi cəlb etdi... Ömrünün 60 ildən çoxunu "Azərbaycan müəllimi" ilə əməkdaşlıq edən 90 yaşlı Yusif müəllimi hər həftənin 5-ci günü redaksiya-

mıza gələrkən çapdan çıxan qəzetimizin yeni sayını şəxsən özünə təqdim etməyə artıq adət etmişik.

Bu dəfə isə "Azərbaycan müəllimi"nin kollektivi olaraq SADIQ OXUCUMUZU redaksiyaya biz dəvət etdik.

Beləliklə, qəzetimizin 90 illik yubileyi çərçivəsində ilk qonağı uzun illər müəllimlik fəaliyyəti ilə məşğul olmuş, eyni zamanda alim, tədqiqatçı kimi tanınan pedaqogika üzrə elmlər doktoru, Əməkdar müəllim, 90 yaşlı Yusif Qaziyevdir.

...Kənd məktəbinin 7-ci sinfini bitirdikdən sonra 1949-cu ildə müəllim olmaq üçün Gürcüstan SSR Mərcul Pedaqoji Məktəbinə daxil oldum. Orada tələbə ikən şəxsi vəsaitimlə hesabına 3 qəzetə - "Azərbaycan müəllimi", "Kommunist" və Tbilisidə çap edilən "Zarya Vostoka" abunə yazıldıq. Biz tələbələr "Azərbaycan müəllimi" qəzetini həvəslə oxuyurdur və oradan maraqlı məlumatları kəsib albom düzəldirdik. Həmin albomun tərtibatçısının biri elə özüm idim. Qəzeti mütəmadi oxuyurdum. Və getdikcə mənə "Azərbaycan müəllimi" qəzetinə böyük maraq yarandı. Beləliklə, oxuduğum 4 il müddətində bizim kurs hər zaman "Azərbaycan müəllimi" qəzetini mütaliə edirdi. 1953-cü ildə ali məktəbə qəbul olundum. O zaman da gözüm "Azərbaycan müəllimi"ni axtardı və yenidən sevimli qəzetimə abunə yazıldım. Yenə də maraqlı məlumatları kəsərək özüm üçün albom düzəldirdim".

...1957-ci ildə Azərbaycan Pedaqoji Xarici Dillər İnstitutunun (indiki Azərbaycan Dillər Universiteti) son kursunda oxuduğu zaman tanınmış pedaqoqlar Hüseyn Əhmədov və Muxtar Hacıyev gəlib onların pedaqogika fənnindən imtahanında iştirak edə bildilər. Və həmin imtahanla bağlı "Azərbaycan müəllimi" qəzetinin 1957-ci il 27 iyul tarixli nömrəsində məqalə də dərc olundu: "Məqalədə mənim yüksək səviyyədə imtahanı verməyim qeyd olunurdu. Bu məqalə mənə çox əzizdir. Gəncliyimin xatirəsidir, eyni zamanda gələcək uğurlarımın başlanğıcı oldu".

... "Bir vaxtlar imzalarımı yalnız qəzetdən tanıdığım redaksiya əməkdaşları ilə yaxından ünsiyyətdə olmağım, əməkdaşlığım müəllimlik, eləcə də bir alim kimi fəaliyyətimdə mühüm rol oynayıb. Qəzetdə işləyənləri xatırladıqca yenidən həmin illəri sanki yaşayıram. Dövrünün tanınmış ziyalılarından olan qəzetin mərhum baş redaktoru Şahin Səfərovun yazı müəlliflərinə olan həssaslığı, bu gün həyatda olmayan baş redaktor müavini Məhyəddin Əbdülovun müəllimlərlə, tanınmış alim və pedaqoqlara xoş münasibəti, təmkinli davranışı, məqalələrinin qəzetdə çap olunmasını istəyənlərə verdiyi istiqamətlər haqqında çox eşitmişdim".

... "Qəzetin 1993-cü il 10 may tarixli nömrəsində "Məktəb kitabxanası və məktəbli oxucuların mütaliə mədəniyyətinin formalaşması mərhələləri" adlı məqaləm dərc olunmuşdu. Və həmin vaxtdan "Azərbaycan müəllimi" qəzeti ilə sıx əlaqələrim yarandı... Peşəkar jurnalistlərin topladığı bu redaksiyaya hər dəfə gələndə özümü çox rahat hiss edirəm, sanki doğmalarımın arasındayam".

Samirə KƏRİMOVA

"Azərbaycan müəllimi", 16 fevral 2024-cü il